Numer 37. „ROLNIK“ 11. września 1908.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE
C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO.

Z KOMITETU.

B) Ze spraw bieżących.

V. posiedzenie Centr. Komitetu ratunkowego odbyło się pod przewodnictwem J. E. P. Namiestnika d. 4. września b. r. W posiedzeniu tem z ramienia Komitetu c. k. Galic. Tow. Gosp. wziął udział wicepr. p. Jan Vivien.

Po przeprowadzonej dyskusyi uchwalono, że z kredytu udzielonego przez Ministerstwo na pożyczki bezprocentowe dla rolników średnich pożyczki będą udzielane rolnikom średnim, prowadzącym gospodarstwo na obszarze 250 ha, którzy wskutek klęski elementarnej zagrożeni są w swojej egzystencyi gospodarczej, a to tak właścicielom, jak użytkowcom i dzierżawcom, jeżeli ich plony według oszacowania szkód, przedsięwziętego dla odpisania podatków, doszczętnie zniszczone lub przynajmniej w trzech czwartych częściach uszkodzone zostały.

Każda pożyczka ma być zabezpieczona albo hipotecznie w granicach realnej wartości majątku, albo też przez rękojmię dwóch osób posiadających odpowiednie warunki, albo wreszcie przez rękojmię związków lub instytucyj finansowych lub gospodarczych. Pożyczki będą bezprocentowe, spłacalne w równych ratach półrocznych 1. stycznia i 1. lipca każdego roku, począwszy od 1. lipca 1910 r., a kończąc 1. lipca 1918 r.

Pożyczka nie może przenosić kwoty 5000 kor. Podanie o pożyczkę wnosić należy najdalej do 10. października na ręce właściwego starostwa na formularzach, które zgłaszającym się interesowanym będą wydawać bezpłatnie c. k. starostwa.

Napływające podania przedkładać będą starostwa ze swoim wnioskiem p. Namiestnikowi, o ile jednak wniosek ten miałby być negatywny, zasięgną poprzednio opinii powiatowego Komitetu ratunkowego. O udzieleniu pożyczek decydować będzie p. Namiestnik na podstawie uchwał głównego Komitetu ratunkowego.

W sprawie obesłania międzynarodowej wystawy berlińskiej chmielem krajowym wysłał Komitet do Towarzystwa rolniczego w Wiedniu 23 próbek, jakie dotychczas przedłożono. Próbki spóźnione zostaną do Wiednia wysłane, jeżeli Komitet wykonawczy wystawy zgodzi się na odroczenie terminu badania próbek do 17. września b. r.

Z Komisyi dla organizacyi dostaw wojskowych. Dnia 7. września b. r. odbyło się w c. i k. generalnej intendanturze 11. korpusu posiedzenie, w którem z ramienia Komitetu wzięli udział wicepr. Jan Vivien i dr. cam. August Rodakiewicz. Przedmiotem obrad było ustalenie cen zasadniczych dla żyta, pszenicy i owsa, jakie w bieżącej kampanii zakupna obowiązywać mają. Według dawniejszych dyrektyw decydowały o tych cenach wyłącznie władze wojskowe, obecnie zaś Komitety Towarzystw rolniczych powołane zostały do współudziału w interesie producentów.

Dla spółkowych organizacyj rolniczych otwiera się przeto pole do rozszerzenia swej działalności i na dostawy wojskowe pod warunkami korzystnymi.

Na podstawie opinii Rady Oddziału w Tarnopolu przedstawił Komitet c. k. Namiestnictwu na **zarządców przymusowych** większych dóbr rolnych: dla c. k. sadów w Skałacie i Podwołoczyskach p. Andrzeja Zbyszewskiego, dyrektora dóbr w Kołodziejówce, p. Stanisława Kopczyńskiego, dzierżawcy dóbr w Ostapiu i Ludomira Dzierżanowskiego, dzierżawcy dóbr w Zielonej.

KRONIKA.

W sprawie akcyi ratunkowej pisze *„Czas“*, że Wydział wykonawczy stronnictwa *Prawicy narodowej* stwierdziwszy niebywałe rozmiary tegorocznej klęski tem groźniejszej, że ciągle jeszcze potęgującej się i rosnącej, uznał, iż wedle wszelkich danych wysokość strat, obliczona przez Rząd na 127 milionów jest za nizka, a daleko prawdopodobniejszą jest suma, zestawiona przez krakowskie Towarzystwo rolnicze, a wynosząca 259 milionów kor dla 27 powiatów dla zachodniej Galicyi — uchwalił prosić swoich posłów o postawienie w Sejmie wniosku wezwania Rządu, aby państwo przyszło z pomocą rolnikom w tej mierze, która odpowiada rozmiarom klęski. Pomoc państwowa powinna iść w dwóch kierunkach. Z jednej strony należy rozszerzyć prowadzoną już akcyę, polegającą na dostarczaniu rolnikom zboża do zasiewów, paszy i na wiosnę ziemniaków tam, gdzie ich brak, z drugiej zaś strony na udzielanie rolnikom bezprocentowych pożyczek. Wyrażono nadzieję, że Rząd centralny zrozumie powagę położenia i oceni doniosłość skutków, któreby pociągnęło za sobą zaniedbanie lub niedocenienie tegorocznej klęski. Spotęgowana emigracya i głód szłyby w parze z bankructwami rolników, zwłaszcza tych, którzy nie mają lasów lub są dzierżawcami. Zwykłe środki nie mogą więc tutaj wystarczyć, pomoc państwowa musi odpowiadać rozmiarom klęski, a to, co dotychczas zrobiono, a co z wdzięcznością ludność rolnicza przyjęła, może być uważane tylko za początek.

ϱ **Akcya ratunkowa na Węgrzech**, co do której podaliśmy już poprzednio bliższe szczegóły, rozszerzoną została w myśl najnowszego rozporządzenia węgierskiego Ministerstwa rolnictwa na wykupno przez rząd bydła rozpłodowego w okolicach szczególnie klęską dotkniętych. Bydło zakupione sprzedanem zostanie po cenach zniżonych w okolicach, które mają podostatkiem paszy. Zdaje się, że to rozporządzenie dało powód do mylnej wieści, jaka się rozeszła w kraju naszym, jakoby rząd węgierski zamierzał bydło rozpłodowe umieszczać w Galicyi dla przezimowania.

ϱ **Posiedzenie Subkomitetu spirytusowego**, wybranego przez wiec właścicieli gorzelń, odbyło się w Jarosławiu dnia 4. września b. r. pod przewodnictwem ks. Pawła

Sapiehy. W obradach wzięli udział: dr. Mikołaj hr. Rey, Karol hr. Kruzenstern, dr. Władysław Sołowij, dr. Leszek Majewski, Ludwik Skarbek-Borowski, Stanisław Gołaszewski, Stanisław hr. Stadnicki, Józef Myczkowski, Stanisław Dydyński i dr. cam. August Rodakiewicz.

Po przedstawieniu obecnego stanu w sprawie spirytusowej przez Przewodniczącego, a w dalszym ciągu przez dra Sołowija, dra hr. Reya i hr. Stadnickiego uchwalono zwołać ponownie wiec właścicieli gorzelń w połowie października b. r. równocześnie z Walnem zebraniem Związku spirytusowego, przygotować na ten wiec potrzebny jeszcze materyał co do kosztów produkcyi spirytusu i ilości opasów gorzelnianych, a zajęcie się tą sprawą poruczyć K. hr. Kruzensternowi, dr. L. Majewskiemu i L. Skarbek-Borowskiemu.

W końcu złożył dr. cam. August Rodakiewicz sprawozdanie rachunkowe z wydatków na dotychczasową akcyę, jak również z funduszów, jakie na ten cel wpłynęły. Akta odnośne wręczono dr. L. Majewskiemu do dalszego zarządzenia.

ϱ **Obniżenie taryf dla przewozu soli na Węgrzech** nastąpiło na skutek zarządzenia Ministerstwa handlu w ten sposób, że do końca września b. r. otrzymywać można sól o 10% niżej od wyjątkowej i tak już obniżonej taryfy. Przy sprowadzaniu całego wagonu, obejmującego 15 tonn, następuje prócz tego dalsza obniżka o 3 do 4 korony na wagonie.

Wiadomości handlowe.

Agencya sprzedaży materyału rzeźnego przy Komitecie we Lwowie. Dnia 6. września br. sprzedano na targu w Pradze 12 sztuk jałownika Wp. Woroszyńskiego z Oleska za kwotę K. 1150.

Rolnicza Agencya sprzedaży materyału rzeźnego w Wiedniu

Sprawozdanie targowe z 7. września 1908.

Spęd: 2.848 wołów opasowych; 285 wołów z paszy; 761 bydła drobnego. Razem 3.894 sztuk. Według gatunku: 27.27 wołów; 734 buhajów; 358 krów; 75 bawołów. Razem 3.894 sztuk.

Ceny w koronach za 100 kg. żywej wagi.

Woły niemieckie prima: 81—96; secunda: 69–80; tertia 58 do 68; wyjątkowo: 102—00, woły węgier. siwe prima: 68–81: secunda; 56—66; tertia 50—56; wyjątkowo: 00—00, woły węgier. zabarwione prima: 80–96; secunda: 66—79; tertia: 56–64; wyjątkowo: 101–000 woły galicyjskie: prima: 77–92; secunda: 68—76: tertia: 58–66; wyjątkowo 98–00; buhaje prima: 65–72; secunda i tertia: 54–62; wyjatkowo: 50—77; krowy prima: 62–70; secunda i tertia 54–60; wyjątkowo: 80—00; bawoły prima: 36–46; secunda i tertia: 30–34; wyjątkowo: 28—60; woły z paszy: 42 68; bydło drobne: 36—60.

Uwaga: Spęd dzisiejszy był mniejszy od zeszłotygodniowego o 1465 sztuk, z czego na słabą odsyłkę bawołów przypada 412 sztuk a na bydło drobne ca 400 sztuk. Wobec tego przy żywym popycie bawoły prima zyskały 2—4 K, secunda zaś i tertia jakoteż i bydło drobne 4–6 K, przy końcu jednak targu przy słabszym popycie sprzedawano po cenach zeszłotygodniowych.

Natomiast opasy prima zyskały o 1—2 K, a secuda i tertia o 3–4 K. — Nie sprzedano sztuk 68.

Targ nierogacizny na St. Marx dnia 7. września 1908.

Z początkiem targu spędzono 3.941 podświnek; 3·452 opasów średnich a 3.642 opasów ciężkich, a więc razem było sztuk 11.035, z czego na opasy przypada 7.094 szt.; po zgłoszeniu dodatkowem 2.060 — przypada na ogólną sumę spędu 13.095 sztuk.

Płacono za 1 kg. żywej wagi w halerzach: opasy prima 110—114 h, wyjątkowo 115–116 h; średnie 104–109 h; stare i lżejsze 98 104 h; podświnki prima 112 do 120 h, wyjątkowo 126 h; średnie i drobne 94–110.

Uwaga: Na skutek mniejszego spędu ca 1800 opasy prima ogółem zyskały 2—3 h, średnie zaś i drobniejsze 3–4 h, z powodu zaś większego spędu podświnek ca 280, zyskały o 4—6 h.

Ceny giełdowe masła w Wiedniu dnia 3. września 1908.

Za 1 kg. płacono: I. 2·60—2·70; II. 2·50—2·60; III. 2·30–2·40; IV. 2·00—2·20.

Uwaga: Zeszłotygodniowe ceny utrzymały się. Podaż przewyższa zapotrzebowanie, która to okoliczność spowodowaną bywa z jednej strony przez nader słaby popyt ze strony kuracyuszów i letników, z drugiej zaś strony przez coraz większy dowóz owoców a wszególności śliwek z Węgier, które znajdują zbyt licznych nabywców. Jest nadzieja, że w połowie miesiąca z początkiem roku szkolnego przy wiekszem zapotrzebowaniu wzmoże się znacznie potyt.

Wiedeńska rolnicza giełda zbożowa z dnia 10. września 1908.

Za 50 kg w koronach.

Pszenica (cisańska 78—82 kg) 12·10—12·50; (banatka 78—81 kg) 11·85–12·25; (słowacka 76—80 kg) 11·60—11·95; (niższo austryacka 76—79 kg) 11·25–11·70.

Żyto (słowackie 72–75 kg) 9·65–9·85; (węgierskie 71–74 kg) 9·60–9·85; (austryackie 72—75 kg) 9·55—9·85.

Jęczmień (browarniany) 7·90–8·40; (pastewny) 7·50—7·80.

Owies (węgierski pierwszej sorty) 8·75–9·05; (prima) 8·50—8·80; (średni) 8·40–8·60.

Siano (prasowane, węgierskie, kwaśne) 4·10—4·40; półsłodkie) 4·30–4·50; (morawskie półsłodkie) 4·60—4·80; (austryackie półsłodkie) 4·40—4·60; (słodkie) 4·75—5·00.

Słoma (prasowana, pszeniczna) 2·45—2·55; (żytnia) 2·60—2·70; (jęczmienna) 2·50–2·60; (owsiana) 2·50—2·60; (żytnia wiązana) 3·20–3·50.

Makuchy (rzepakowe) 7·50—8·25; (lniane) 8·50—8·70.

Grys z 5/9. (pszenny drobny) 5·90—6·00; (grubszy) 6·05–6·25; (żytni) 5·95—6·05.

Ceny zboża w Niemczech

według sprawozdania niemieckiej Rady rolniczej, w markach za tonnę dnia 9. września 1908.

Miejscowość	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
Królewiec . . .	210	172	—	160
Gdańsk	202—203	169	182—186	150—164
Poznań	196—201	167	181	154
Wrocław	205	172	180 brow. 150 past.	152
Berlin	200—202	171—173	—	165–177
Drezno	202—207	171—179	141—147	152—158
Hamburg	201	172	—	160—175
Mannheim . . .	223·5	187	—	172

Lwów, dnia 9. września 1908. Na dzisiejszy targ spędzono wołów 97, buhaji 14, krów 47, razem bydła rogatego rosłego sztuk 158, jałownika 114, cieląt 143, owiec i kóz 0, nierogacizny 34, razem 449. Woły opasowe płacono po 66·00 — 70.00 k. woły z paszy chude po 00 do 00, buhaje po 55—64 kor., krowy po 46–60 kor., jałownik po 45 — 52 kor., cielęta po 64 — 104 kor., nierogaciznę po 96—1·04 kor., barany para po 00·00 kor. wszystko za 1 cetnar metryczny żywej wagi.

Kraków, dnia 9. września 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 119, cieląt 193, owiec i kóz 21, nierogacizny 199, razem 532 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 00—00 koron, woły 00—00 kor., krowy 00—00 kor., jałownik 00–00 kor., cielęta 66—76 kor., nierogaciznę tuczną 00 — 00 kor. **bitej wagi:** nierogaciznę 120—146 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** woły z paszy 120–250 kor., krowy 75–130 kor., buhajki i jałówki 48 do 130 kor., cielęta 24—62 kor., owce i kozy 20—00 kor., buhaje 000 do 000 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 438 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 94 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 0 szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Praga. Sprawozdanie targowe z dnia 7. września 1908. Spęd bydła rogatego, wynosił ogółem 282 sztuk, a wszczególności 175 czeskiego, 83 galicyjskiego, a 24 chorwackiego.

Za bydło czeskie płacono a mianowicie za buhaje od K 0·64–0·86, prima od 0·87—0·92, wyjątkowo za K 0·94; woły od K 0·60–0·76; krowy od K 0·62—0·82; galicyjskie za buhaje od K 0·44—0·48; za woły od K 0·44—0·68, za krowy od K 0·40–0·58; chorwackie za woły od K 0·46–0·56; za krowy od K 0·46—0·54.

Przebieg targu był średni Sprzedano wszystko bydło.

Sprawozdanie targowe Biura Tow. Gospod. w Tarnopolu z dnia 8. września 1908.

Ceny podane w koronach, za 50 kg. loco Tarnopol.

Pszenica 9·75–10·00, Żyto 8·25—8·50 Jęczmień browarniany 6·50—7·00, Groch Victoria 10–11, Groch zwykły 7 — 8, Owies 5·80—6·00, Hreczka 7·50—8·00, Wyka 0·00–0·0 Koniczyna czerwona 65—70, Koniczyna biała 40 — 50.

Spirytus za 50 litrów: paritas Tarnopol gotowy 26·27—00·00 na zimowe miesiące 24·00—25·00, nadkontyngent 14·50—15·00. Usposobienie słabe.

Nakładem c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.
Odpowiedzialny redaktor: **Dr. cam. August Rodakiewicz.**